

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบผลก่อนและหลังของการใช้กระบวนการกลุ่มและ กิจกรรมศิลปะที่มีต่อการพัฒนาบุคลิกภาพเก็บตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนเทศบาลสามเหลี่ยม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 127 คน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวจำนวน 36 คนโดยแบ่งเป็นกลุ่ม ควบคุม จำนวน 12 คน กระบวนการกลุ่ม จำนวน 12 คน กิจกรรมศิลปะ จำนวน 12 คน ได้ผล ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนบุคลิกภาพกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

นักเรียนคนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	$\bar{x}$	t
คะแนนก่อน	24	20	24	24	25	23	25	20	18	22	17	22	22.0	18.5
คะแนนหลัง	22	21	27	25	27	21	26	23	20	24	16	24	23.0	

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 นักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะมีคะแนน บุคลิกภาพก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนบุคลิกภาพกระบวนการกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง

นักเรียนคนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	$\bar{x}$	t
คะแนนก่อน	25	25	25	24	24	24	23	22	21	20	25	23	23.4	3.5*
คะแนนหลัง	26	27	31	31	27	35	21	24	27	22	29	30	27.5	

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 นักเรียนที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม มีการพัฒนาบุคลิกภาพในการแสดงออกของพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้น กว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนบุคลิกภาพกิจกรรมศิลปะก่อนและหลังการทดลอง

นักเรียนคนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	$\bar{x}$	t
คะแนนก่อน	25	24	24	24	24	22	20	16	18	24	25	22	22.3	8.5*
คะแนนหลัง	33	26	30	25	25	23	19	27	23	22	27	24	25.3	

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะมีการพัฒนาบุคลิกภาพในการแสดงออกของพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้น กว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 อภิปรายผล

จากสมมติฐานที่ว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวที่ได้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม และ กิจกรรมศิลปะ มีระดับคะแนนสูงขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากที่นักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มและ กิจกรรมศิลปะ มีระดับคะแนนบุคลิกภาพการแสดงออกทางพฤติกรรมสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม และกิจกรรมศิลปะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการพัฒนาบุคลิกภาพในการแสดงออกเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ สามารถช่วยพัฒนาบุคลิกภาพการเก็บตัวของนักเรียน โดยการที่นักเรียนเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มและ กิจกรรมศิลปะแต่ละกิจกรรม ได้ฝึกให้นักเรียนกระทำกิจกรรม โดยมีปฏิสัมพันธ์กัน ยอมรับในคุณค่าในตนเอง เห็นความแตกต่าง ความสามารถของตนเองและผู้อื่น มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความรู้สึกลอดภัย อบอุ่น เชื่อมั่นในตนเอง ในการที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาจากความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ (2523) ที่ว่า เมื่อนักเรียนได้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม อันเป็นการให้นักเรียนได้กระทำกิจกรรม โดยมีปฏิสัมพันธ์กัน ยอมรับในคุณค่า ความสามารถของตนเองและผู้อื่น มีความร่วมมือ ความรับผิดชอบ ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก นอกจากนี้ พนม (2522) ก็ได้แสดงความคิดเห็นพอสรุปได้ว่า การเข้าร่วมกลุ่มจะทำให้สมาชิกได้ทดสอบความสามารถของตน ได้แลกเปลี่ยนเจตคติ เป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน ช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจในตนเอง เกิดความรู้สึกลอดภัย อบอุ่นให้กำลังใจ ให้ความรัก การทำให้สมาชิกมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นที่รัก และได้รับการยกย่องจากกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกมีความเข้าใจตนเองดีขึ้น เกิดความรู้สึกลอดภัย และเชื่อมั่นในตนเอง เยาวพา (2517) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา พบว่า กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีส่วนช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางสังคม ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ พური (2518), สุภาพรณ (2519) และมณฑา (2521) ยืนยันผลการวิจัยตรงกันว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีเจตคติด้านมนุษยสัมพันธ์ในด้านที่ดีขึ้น

ในด้านกิจกรรมศิลปะ มีผู้ศึกษาและทำการวิจัยน้อยมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอยกเอกสารของ อุบล (2532) ซึ่งได้กล่าวถึงศิลปะกับการพัฒนาบุคลิกภาพไว้ดังนี้ คือ ศิลปะพัฒนาด้านอารมณ์ และ

เป็นวิธีจัดมด้อย หมายถึง การทำงานศิลปะเป็นการทำงานที่ได้แสดงออกอย่างเสรี เพลิดเพลิน สนุกสนานและภาคภูมิใจยังทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง แจ่มใสเบิกบาน เด็กจะค่อย ๆ รู้สึกตัวว่ามีความสำคัญและกล้าแสดงตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งในขณะที่ผู้วิจัยทำการทดลอง นักเรียนก็ได้แสดงออกในลักษณะนี้เช่นกัน คือ กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปะที่ทำ กล้าที่จะถูกวิจารณ์ถึงงานของตนเองและเพื่อน ๆ เลิศ (2535) ได้กล่าวว่าศิลปะมีบทบาทอย่างสำคัญในการทำหน้าที่เสมือนเป็นกุญแจที่ไขไปสู่ประตูแห่งการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และก้าวไปยังโลกแห่งจินตนาการอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด กิจกรรมศิลปะมีคุณลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากกิจกรรมในวิชาอื่น ๆ กล่าวคือ มีธรรมชาติที่ยืดหยุ่นสูงและมีลักษณะหลายรูปแบบ ตลอดจนสามารถเลือกระดับกิจกรรมตั้งแต่ระดับที่ง่ายไปจนถึงกิจกรรมที่ยาก เพื่อตอบสนองกับระดับความสามารถของเด็ก ๆ ที่มีความแตกต่างกันได้เป็นอย่างดี กิจกรรมทางศิลปะมีคุณค่ามหาศาลต่อการพัฒนาเด็กในขอบเขต ที่กว้างขวางครอบคลุมพัฒนาการด้านต่าง ๆ เช่น ทางด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ตลอดจนเป็นเครื่องมือทางด้านจิตเวชบำบัด สำหรับเด็กในรายที่มีปัญหาเกี่ยวกับต่าง ๆ ด้วย

จากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อาจารย์ที่ประจำชั้นของนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนหลายท่านพอสรุปได้ว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองทั้งสองกิจกรรม ภายหลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมแล้วมีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น เช่น เริ่มที่จะอยากจะทำงานร่วมกับผู้อื่น สนุกสนานรื่นเริง มีเพื่อนต่างห้องและต่างเพศ กล้าแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน มั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้นชอบที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การตอบคำถามและการเล่นเกมในชั้นเรียน มีความกระตือรือร้น มีการวางแผนการทำงานตรงเวลามากขึ้น มีบางคนเริ่มต้องการปรับตัวเข้ากับเพื่อนคนอื่น ๆ ช่วงพักกลางวันมีการรับประทานอาหารร่วมกันกับเพื่อน ๆ ซึ่งจากผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะที่มีลักษณะเป็นการป้องกันแก้ไข และส่งเสริมพัฒนาการบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนการพัฒนาบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม ทั้งยังช่วยทำให้เกิดการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยการวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งทางเจตคติและพฤติกรรมเพื่อให้เข้ากับเกณฑ์ที่กลุ่มยอมรับ